

गण्डकी विश्वविद्यालय

जनशक्ति व्यवस्थापन समिति

सहायक प्रशासक पाठ्यक्रम, २०८१

(विशेष आन्तरिक प्रतियोगिताका लागि मात्र)

विशेष आन्तरिक प्रतियोगिता अन्तर्गत सहायक प्रशासक वा सो सरह (अधिकृत स्तर ६/७/८) का प्रशासन, आर्थिक प्रशासन सेवा समूहका पदहरूको लिखित परीक्षा तोकिएको पाठ्यक्रम भित्र रही देहाय अनुसार सञ्चालन गरिने छ ।

क्र.स.	पत्र	विषय	कुल पूर्णाङ्क
१.	प्रथम	सम्बन्धित विषयगत ज्ञान (वस्तुगत प्रश्न)	३०
२.	द्वितीय	संविधान, ऐन नियम र विश्वविद्यालय सम्बन्धी ज्ञान (विषयगत प्रश्न) १५ अङ्क	४५
		क. समूह पदसँग सम्बन्धित विषयको ज्ञान (विषयगत प्रश्न ३० अंक)	
जम्मा			७५

नोट:

- १) परीक्षाको पुरा समय ३ घण्टाको हुनेछ । जसमध्ये वस्तुगत ३० मिनेटको हुनेछ । वस्तुगत पत्रको उत्तर पुस्तिका बुझाएपछि विषयगत प्रश्नपत्र उपलब्ध गराइने छ ।
- २) लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- ३) यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरू परीक्षाको मितिभन्दा १ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप संशोधन भएका) कायम रहेकोलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

सहायक प्रशासक वा सो सरहको प्रशासन सेवा/समूहका पदहरूको विषयगत ज्ञान

१. सार्वजनिक प्रशासन तथा व्यवस्थापनको अवधारणा
 - परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र महत्त्व
 - सार्वजनिक प्रशासन र निजी प्रशासनको समानता र भिन्नता
 - विकास प्रशासनको अवधारणा
 - प्रशासकिय व्यवस्थापनका सिद्धान्त, विधि एवं कार्यहरू
२. संगठन र यसका प्रमुख पक्षहरू
 - संगठनको परिचय, प्रकार र यसको स्वरूप
 - संगठन निर्माणका प्रमुख आधारहरू तथा सिद्धान्तहरू
 - संगठनात्मक व्यवहार
 - टिप्पणी, प्रस्ताव र प्रतिवेदन लेखन
 - जनसम्पर्क व्यवस्थापन
 - बैठक व्यवस्थापन र निर्णय लेखन
 - मासिक प्रगति / वार्षिक प्रगति सम्बन्धी व्यवस्थापन
 - समूह गतिशिलता
३. कर्मचारीतन्त्र
 - कर्मचारीतन्त्रको प्रकृति र यसको अवधारणा
 - कर्मचारीतन्त्रका प्रकारहरू
 - कर्मचारीतन्त्रका सवल र दुर्बल पक्षहरू
 - निर्णय लिने प्रक्रिया
 - कर्मचारीको संगठित हुने अधिकार, सकारात्मक तथा नकारात्मक पक्षहरू
 - कर्मचारीको आचरण/अनुशासन

४. सार्वजनिक प्रशासनका संचालन विधिहरू
 - समन्वयको परिभाषा यसको महत्त्व र तरिकाहरू
 - विकेन्द्रीकरण र अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धी व्यवस्था
 - सुपरिवेक्षण अनुगमन तथा मूल्यांकन
 - वार्ता गर्ने तरिका तथा सीपबारे सैद्धान्तिक ज्ञान
 - गुनासो व्यवस्थापन
 - अभिलेखको महत्त्व र यसको व्यवस्थापन
 - निर्णय लिने क्षमता, प्रकृया र यसका आधारभूत सिद्धान्त
 - परामर्श दिने, निर्णय कार्यान्वयन गर्ने निकाय
५. योजनाबद्ध विकासका आयामहरू
 - नेपालमा योजनाबद्ध विकासक्रम
 - विकासका सम्भवना र चुनौतिहरू
 - चालु योजनाको नीति, उद्देश्य, प्राथमिकता र कार्यक्रमहरू
६. तथ्यांक एवं सूचनाको संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण तथा प्रस्तुतिकरण
 - तथ्यांक तथा सूचना संकलनका विधिहरू
 - तथ्यांक तथा सूचनाको प्रकृति र श्रोत
 - तथ्यांक तथा सूचना प्रकाशन, विश्लेषण र प्रस्तुतिकरणको ज्ञान
७. शिक्षा र शैक्षिक प्रशासन
 - शिक्षाको परिचय, उद्देश्य तथा शिक्षाको सामाजिक, आर्थिक र राजनैतिक भूमिका
 - नेपालको शैक्षिक इतिहास र महत्त्वपूर्ण शैक्षिक घटनाहरू
८. संविधान, ऐन, नियम र विश्वविद्यालय संगठन सम्बन्धी
 - नेपालको संविधान
 - प्रमुख विशेषताहरू
 - कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका सम्बन्धी ज्ञान
 - नेपालमा संघीयता संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय
 - नेपालको संविधानमा शिक्षा सम्बन्धी प्रावधान
९. संविधान, ऐन, नियम र कार्यव्यवस्थापन प्रणालीको अर्थ र यिनीहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध शिक्षा प्रणालीको
 - व्यवस्थापन सम्बन्धी विभिन्न ऐन नियमहरू
 - विश्वविद्यालय अनुदान आयोग ऐन, २०५०
 - चालु र सो भन्दा अघिल्लो पञ्चवर्षीय योजनामा शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था
 - शिक्षा मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र विश्वविद्यालय बीचको सम्बन्धका विविध आयामहरू
 - गण्डकी विश्वविद्यालयको ऐन, २०७६ र नियमावलीहरूको जानकारी
१०. नागरिक अधिकारको अवधारणा र सुशासन
 - नागरिक अधिकारको अवधारणा र सुशासन
 - भ्रष्टाचार निवारण ऐन २०५९ को सामान्य ज्ञान
 - अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार
 - नागरिक वडापत्रको अवधारणा र यसको महत्त्व
११. प्रशासनिक अख्तियार, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता
 - जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वको परिभाषा र यसको अवधारणा
 - उत्तरदायित्वका चुनौतिहरू
 - उत्तरदायित्वका विधिहरू

- जवाफदेहिताको किसिम
 - उत्तरदायित्व बढाउने उपायहरू
१२. शैक्षिक प्रशासन
- नेपालको शैक्षिक इतिहास र महत्त्वपूर्ण शैक्षिक घटनाहरू
 - विश्वविद्यालयमा शैक्षिक प्रशासनको उपादेयता र यसको महत्त्व
१३. केन्द्रीकरण विकेन्द्रीकरण र संघियता
- केन्द्रीयता, विकेन्द्रीकरण र संघियताको अन्तर सम्बन्ध तथा महत्त्व
 - विकेन्द्रीकरण र संघियताको अवधारणा
 - विकेन्द्रीकरण, अधिकार प्रत्यायोजन, अधिकार निक्षेपण
१४. शैक्षिक अनुसन्धान र विविधपक्षहरू
- शैक्षिक अनुसन्धानको परिचय र यसको उद्देश्य
 - शैक्षिक नीति निर्माण तथा योजना र कार्यक्रमको विकासमा अनुसन्धानको महत्त्व
 - सूचनाप्रविधि सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति
१५. प्रशासनिक विधिहरू र यसका केही प्रमुख पक्षहरू
- कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्यांकन, कार्य विस्तृतीकरण,
 - कार्यालय समयको लचकता, छरितो व्यवस्थापन, वृत्ति विकास, उत्प्रेरणा, व्यक्तित्व, नेतृत्व, कर्मचारी भर्ना देखि अवकाश सम्मको प्रक्रिया
१६. आर्थिक व्यवस्थापन तथा जिन्सी व्यवस्थापन
- आर्थिक प्रशासनको परिभाषा र यसको कार्यक्षेत्र
 - आर्थिक प्रशासन र सार्वजनिक प्रशासनबीचको अन्तरसम्बन्ध
 - आन्तरिक र अन्तिम लेखा परीक्षणको महत्त्व
 - बजेटको परिभाषा, किसिम र महत्त्व
 - लेखा/श्रेस्ता प्रणालीको ज्ञान
 - बेरुजु फछ्यौट प्रक्रिया
 - जिन्सी अभिलेख प्रणालीको ज्ञान